

Disposiciones Presidenciales de fecha 14-06-2020, Reformadas el 17, 24 y 31 de mayo y 5 y 7 de junio de 2020
Traducido por ALMG
Idioma maya Jakalteko / Popti'

SWI'AL XE'Q'AQ'

TZET CHYAL YA' SWI'AL XE'Q'AQ' YET AY TANHEB'AHIL YUH STUKI HUCHAN CH'EK'AYOJ YUL XE'Q'AQ' YEB' CHEJAB' YUH SYIJYEN SB'AH ANMAH.

X'EQ'AQ', SKANHLAHUNH TZ'AYIK JUNIO YET HAB'IL 2,020.

SCH'IB'TOJ YOJ CHEJAB' ALB'IL YUH YA' SWI'AL XE'Q'AQ' AB'ILILTIJ YET SKANHLAHUNH TZ'AYIK MAYO YET HAB'IL 2020 B'OJ STZ'AJ OKNAJ YET SHUJLAHUNH, SKANH SKAB'WINAJ B'OJ YET SHUNLAHUNH SKAB'WINAJ TZ'AYIK MAYO, YET SHO' B'OJ SHUJ TZ'AYIK JUNIO YET HAB'IL 2020.

HAXKAMI:

Ssat te' Sxe'al Chejb'anile yet Xe'q'aq', chyalayoj ta Xe'q'aq' syamb'a sb'ah yuh skolni anmah b'oj hun-hun nahil anmah yet chik'il sb'ah, b'oj syilalthe skawil walil shunil maka haxkami yetwanb'al yekoj, mach mak chuh yilaxiltoj stz'ajoj hune' ti', haxkami kaw yetwanb'al b'oj sq'alomal anmah yeh naj kawil walilal ti'; hakpaxtu' smunlanhelax sq'alomal, b'oj tzet chuh yinitoj sb'ah anmah yul Xe'q'aq' b'ojpax tzet chuh yillax munlawom, shunil ti', tzab'an yinh naj st'inhanil (hustisyah sxol anmah); walpax hej nahmunil, shunil smunil t'inhb'ab'il yuh, yilal yek'oj yiq'noj munil t'inhb'ab'il yuh kotx'otx'al Xe'q'aq', ha'xinwal shunil mak chtz'atoj yinh tzet chmunlanhelaxi.

Haka' yeyoj ssat te' **Chilchejb'anile 5-2020, 6-2020, 7-2020, 8-2020 b'oj 9-2020** yet ya' Swi'al Xe'q'aq' yeb' heb' ya' ayikoj ssatoj hej nimnhahmunil, chab'il yok yinh smunil yuh te' **Chilchejab' hum 8-2020, 9-2020, 21-2020 b'oj 22-2020** yet Yulpopb'al, b'ay chyalayoj b'oj chchalax yok Tanheb'ahil yuh stuki huchan ch'ek'ayoj yul xe'q'aq', tzab'anpax yinh tzet ayayoj ssat te' Sxe'al chejb'anile yet Xe'q'aq', ta ya' Swi'al Xe'q'aq' smunil ya' yaq'ni hayeb'tik'a chejb'anile tet anmah yet ta ay hunuj sya'tajil chinhe slem yoki maka huchan ch'ok sxol anmah, yilal yaq'noj ya' ohtajne' smunil tet Yulpopb'al.

Yet skanlahunh tz'ayik *mayo*, xpujb'alax Hej Chejab' alb'il yuh ya' swi'al Xe'q'aq' yib'anhiloy tanheb'ahil yuh stuki huchan ch'ek'ayoj yul Xe'q'aq' yeb' chejab' yuh syijyen sb'ah anmah, b'oj stz'aj te' ma-ok yet shujlahunh, skanh skab'winaj yeb' shunlahunh skab'winaj tz'ayik *mayo*, b'oj yet sho' b'oj shuj *tz'ayik junio* yet hab'il 2020, huntaq'an ti', xpujb'alohi yuh tzet yekoj skawil walil anmah yuh howla yawi' COVID-19 (SARS CoV-2), b'oj yuh haka' yekoj hun yab'il ti' ti'nanh, kaw yilal ta yehnhe yekoj hunq'ahan chejb'anile ti', b'oj chstz'ajb'alax chejab', yuh sk'ulaloy tet anmah.

Ta yet xkachlax yuhni anmah yetwanb'al, yilal mach ch'ek'toj yib'anhiloy tzet ayayoj ssat te' Sxe'al chejb'anile yet Xe'q'aq', hakpaxtu' tzet ayayoj ssat te' Yamb'ab'ahil yib'anhiloy yetwanb'al anmah ay yul Ab'ya Yalah b'oj hunq'ahanxa chejab' wtx'eb'il yinhtajiloy Xe'q'aq', hunq'ahan etwanb'al mach chuh yuhlax tu' xin, yilal yaq'lax yohtajne' anmah, munlawom yet Xe'q'aq', nahmunil yet Xe'q'aq' b'oj nahmunil komon yahaw ay yul Xe'q'aq' b'oj huntaq'an nan b'ay titnajikoj (yinhtajiloy Xe'q'aq'), hunq'ahan chejab' ti', yilal b'oj chchillax yijni sb'ah.

HAXKAMI:

Ha' ayikoj ssatoj yilni skawil walil anmah b'oj yuh yab'il lanhan yek' ti', Nimnhahmunil yet Kawil walilal b'oj yillax anmah xschah yok te' Hum b'ay t'inhb'ab'il tzet wal yuten sb'ah Xe'q'aq' yuhnhe chlinhi yab'il SARS CoV-2 b'oj te' hum b'ay t'inh'ab'il ta nixhtejtaj yel kachwal ayikoj yuhnhe ssajlo Xe'q'aq' hunekxa, Chejab' hum 146-2020, pujb'ab'il yet skab' tz'ayik junio yet hab'il 2020, ti'nanh, ayikoj te' yinh smunil b'oj lanhan yillaxi ta chyj sb'ah.

YUH XIN:

Yuh haxkami swi'al Xe'q'aq' wekoj han, b'oj tzet yetwanoj wuhni yinh hinmunil han, chwaltoj hunq'ahan chejab' ti' han la,

CHCH'IB'TOJ YOJ, YOK YAQ'B'IL AK' CHEJAB' B'OJ STZ'AJB'ALAX CHEJAB' ALB'IL YUH YA' SWI'AL XE'Q'AQ' YET AY TANHEB'AHIL YUH STUKI HUCHAN CH'EK'AYOJ YUL XE'Q'AQ' YEB' CHEJAB' YUH SYIJYEN SB'AH ANMAH.

Yuhnhe stxumluhi, yok sxol anmah b'oj smunlanhelax huntaq'an chejab' yet ya' Swi'al Xe'q'aq' ti', yilal yijnoj sb'ah yuh **Skawil walil b'oj yuhnhe ay naj Hustisyah sxol anmah**, haka' tzet chyeth'ulnhe Xe'q'aq', ta Tz'ajan Lahan Yillax Shunil Maka.

Hunq'ahan taq'ewal ch'allax ti', ch'oki yuh sk'ulaloj tet anmah, ch'okoj yinh smunil yul shunil smajb'enal Xe'q'aq', yul hej ehob'al b'oj tzan tzet ch'enal ch'ijnik'oj anmah yul Xe'q'aq', hunq'ahan ti', tzujan yinh hej te' chejab' hum b'oj sxahannhe hej yamb'ab'ahil yet anmah ay yul kotx'otx'al Xe'q'aq'.

B'AB'EL: CHCH'IB'TOJ YOJ CHEJAB' YEB' YOK YINH SMUNIL

Aytokoj yinh smunil hunq'ahan kachwal Alb'il yuh ya' Swi'al Xe'q'aq' yet SKANHLAHUNH TZ'AYIK MAYO YET hab'il 2020 b'oj stz'aj oknaj yet shujlahunh, skanh skab'winaj b'oj shunlahunh skab'winaj tz'ayik mayo b'oj yet sho' b'oj shuj tz'ayik junio yet hun hab'il ti', chtukuj yinh smunil, yettotik'a ch'allaxoj hunujxa ab'ix, chilan yijnoj sb'ah, aytopax stz'aj ch'okoj, ha' chtihlaxojiloy yinh stzujanilxa.

Hunq'ahan chejab' ti' b'oj stz'aj ch'oki, ch'ok yinh smunil b'oj xa huh yoknojikoj yet sho' q'inal yet sajk'alil yet tz'ayik **LUNES, SHOLAHUNH TZ'AYIK JUNIO YET HAB'IL 2020.**

SKAB': STZ'AJ AB'IX YUH STANHELAX SKAWIL WALIL ANMAH YUH YAHNHETIK'ATO SMALIL SYAB'ILNI ANMAH YUL HEJ KONHOB'B'AL XE'Q'AQ', SACATEPÉQUEZ, EL PROGRESO B'OJ SAN MARCOS.

Yuh ab'ix chyal Nimnhahmunil yet Kawil walilal b'oj Yillax Anmah ch'ok ak' b'oj stz'aj chejab' yuh stanhelax skawil walil anmah, yuh xin yilal yok sxol hunq'ahan ab'ix chyal ya' swi'al Xe'q'aq' ti'nanh, yulnhe **KONHOB'B'AL XE'Q'AQ', SACATEPÉQUEZ, EL PROGRESO YEB' SAN MARCOS:**

1. SKACHLAX YEK' CH'EN KANHSET YULB'AL HUNUJ Q'INALIL:

Hej ch'en kanhset **kaw yetnhe anmah** (ch'en ch'ichi sb'isil yinh "P"), **CHUH YEK'OJ CH'EN** yulb'alnhe hunq'ahan tz'ayik ti' la:

- a) Ch'en kanhset yetnhe anmah ch'ichi sb'isil yinh ("P"), ta yox b'is chtanh yinh tz'in (0), kab'eb' (2), kanheb' (4), wajeb' (6), waxajeb' (8), chuh yek'oj ch'en yinh martes

wajlahunh, jueves waxajlahunh, sábado hunk'al, lunes kab' skab'winaj, miércoles kanheb' skab'winaj, viernes wajeb' skab'winaj yet x'ahaw junio.

- b) Ch'en kanhset yetnhe anmah ch'ichi sb'isil yinh ("P"), ta yox b'is chtanh yinh hune' (1), yox (3), howeb' (5), shuj (7), b'alunheb' (9), chuh yek'oj ch'en yinh miércoles shujlahunh (17), viernes sb'alunhlahunh (19), martes oxeb' skab'winaj (23), jueves howeb' skab'winaj (25), sábado hujeb' skab'winaj (27) junio.

Yinh hun kanhtxukut ti' la, hat kam chyehlaxi tzet chuh yek'oj ch'en kanhset:

LUNES	MARTES	MIÉRCOLES	JUEVES	VIERNES	SÁBADO	DOMINGO
Sholahunh tz'ayik junio Mach kachwal	Swajlahunh tz'ayik junio Ch'ek' ch'en 0, 2, 4, 6, 8	Shujlahunh tz'ayik junio Ch'ek' ch'en 1, 3, 5, 7, 9	Swaxajlahunh tz'ayik junio Ch'ek' ch'en 0, 2, 4, 6, 8	Sb'alunhlahunh tz'ayik junio Ch'ek' ch'en 1, 3, 5, 7, 9	Shunk'al tz'ayik junio Ch'ek' ch'en 0, 2, 4, 6, 8	Sb'ab'el skab'winaj tz'ayik junio Mach ch'en chuh yek'i
Skab' skab'winaj junio Ch'ek' ch'en 0, 2, 4, 6, 8	Yox skab'winaj junio Ch'ek' ch'en 1, 3, 5, 7, 9	Skanh skab'winaj junio Ch'ek' ch'en 0, 2, 4, 6, 8	Sho' skab'winaj junio Ch'ek' ch'en 1, 3, 5, 7, 9	Swaj skab'winaj junio Ch'ek' ch'en 0, 2, 4, 6, 8	Shuj skab'winaj junio Ch'ek' ch'en 1, 3, 5, 7, 9	Swaxaj skab'winaj junio Mach ch'en chuh yek'i

Hunq'ahan kachwal ti', yinh ch'en kanhset t'inhb'ab'il ssat te' Chejab' yib'anhiloz tzet chuh yek' anmah b'oj ch'en kanhset yullaj b'eh (reglamento de tránsito). Mach ch'ok ch'en chehch'en stz'ajoj hun chejab' ti' (motocicletas b'oj motobicicletas).

Yinh domingo 21 b'oj 28 yet x'ahaw junio yet 2020, mach hunuj ch'en kanhset ("P") sb'isil chuh yek'oj. Yaq'b'ilxa ch'en kanhset yinh tzet chyal yox ab'ix yet hun te' chejab' ti', hat ch'okoj tzujnuj ch'en.

Sb'isil anmah chuh yek'oj yul hej ch'en kanhset ti', yilal tzujan haka' yalni yumal ch'en chchani yek'i. Ta chuhi, chub' yokojpax te' Chejab' hum 146-2020 lahk'ulnheb'il yuh Nimnhahmunil yet Kawil walilal yeb' yillax anmah.

Hun chejab' ti', mach chyija' sb'ah yinh munlawom yet kawil walilal, tanhewom anmah b'oj mak txolb'ab'il sb'ih yinh yox b'oj skanh Ab'ix alb'il yuh swi'al Xe'q'aq' yet skanhlahunh tz'ayik mayo yet 2020 b'oj stz'aj oknaj.

Mak ch'ek'ojtoj yib'anh hunq'ahan chejab' ti' ay smul stanhtze' haka' yeyoj ssat te' Chejb'anile yib'anhiloz tzet chuh yek' ch'en kanhset b'oj anmah yul hej b'eh, Chejab' hum lahk'ulnheb'il yuh Swi'al Xe'q'aq' 273-98, 184 yixmab'anil yox sb'isil, chyalta ta howeb' ciento smul chyaq'a' (Q500.00). Hakpaxtu', yalnoj heb' ya' ch'ilnoj mule ti', ta x'ek'paxtoj anmah yib'anh ab'ix alb'il yuh ya' Swi'al Xe'q'aq', taka mach xin, chpich'laxoj mule chyakoj anmah yinh skawil walil hunujxa maka.

2. CHKACHLAX YUL EK' ANMAH YUL HEJ KONHOB'B'AL.

Yul ek' anmah b'oj ch'en kanhset yul hej konhob'b'al, mach chub' yeloz b'oj yokojtoj ch'en yul Xe'q'aq', Sacatepéquez, El Progreso b'oj San Marcos. Yinh hun kachwal ti', mach ch'ok ch'en kanhset ay yok yinh skawil walil anmah b'oj ch'en ch'ilni huchan, tanhewom anmah yet konhob' b'oj tanhewom anmah komon yahaw, hej itah, hej anh, hej ch'en ijomik'oj melyuh, b'oj ch'en ijomik'oj ijatz.

YOX: YOK STZ'AJ KACHWAL TA MACH CH'EK' KOLOH ANMAH SHUNIL YUL XE'Q'AQ'.

Chhellaxto b'ab'el, skab' yeb' yox teq'an ab'ix yet b'ab'el inciso (1°) yet **SKAB'** ab'ix alb'il yuh ya' Swi'al Xe'q'aaq' yet skanhlahunh tz'ayik mayo yet 2020, tz'ajb'ab'il yet shujlahunh, skanh skab'winaj b'oj shunlahunh skab'winaj tz'ayik mayo yet hab'il 2020, **YIB'ANHILOJ STANHELAX SKAWIL WALIL ANMAH B'OJ TZET B'AY CHKACHLAX B'OJ TZET MACH CHUH YUHNI YET CH'EK' KOLOHI**, hakti' chuhkanoj la:

“1°. KACHWAL TA MACH MAK CHUH YELTIJ YUL YATUT: mach chchalaxoj yek' anmah yuh skawil walil yulb'al swaj q'inal yet sq'ejb'alil masanta yinh sho' q'inal yet niman sajk'alil yet hunxa tz'ayik, mach b'ay chuh yelojtij kolohi, ayikoj yek' b'olb'on anmah, yahtoj anmah yul ch'en kanhset maka tzan tzet ijom ijatz ch'ek' chirchon ssat tx'otx' b'oj ch'ek' ijomk'oj anmah, walxapax yinh domingo 21 b'oj domingo 28 yet hun hab'il ti', shunilb'al tz'ayik mach mak chuh yelojtij kolohi (0:00 a 24:00 hrs), yuh skawil walil anmah.

Hun chejab' ti', ch'ichoj smunil yinh **LUNES, SHOLAHUNH TZ'AYIK JUNIO YET 2020** yinh sho' q'inal yet niman sajk'alil masanta yinh sho' q'inal yet niman sajk'alil (5:00 hrs) yet **LUNES, SB'ALUNH SKAB'WINAJ TZ'AYIK JUNIO YET HUN HAB'IL TI'**, chub' shelojpxtoj ta yilal yok stz'aj.

Yuhnhe chuh yek'oj anmah yulb'al swaj q'inal yet sq'ejb'alil masanta yinh sho' q'inal yet sajk'alil, yilal ay yalb'anil yuh xin ch'ek'oj, b'oj ta tzujaan yinh tzet ayayoj ssat hun hum ti'”.

SKANH: STZ'AJ TANHEB'AHIL YUH SKAWIL WALIL ANMAH.

Yilal yok hunq'ahanxa tanheb'ahil ti' stz'ajoj skawil walil anmah, haka' yul hej ehob'al, txonh, nhahmunil maka hunujxa etza lahan b'oj hunq'ahan ti', haka'tik'apax nhahmunil yet Swi'al Xe'q'aaq', chab'il smunlah sxol anmah:

- a) Tzan tzet munilal b'ay ch'illax anmah, tom nhahmunil yet konhob' mato komon yahaw, yilal speb'an smunil yinh skanh q'inal yet sq'ejb'alil, hunq'ahan yet ay yok yinh skawil walil anmah mach ch'ok stz'ajoj.
- b) Yet ch'illax anmah tu', yilal yiktaj skab' metro sxol hun-hun anmah, q'a' k'ultukanoj ta ay tzet chpohni, yuh ch'en nen maka hunujxa tzet k'ul spohni anmah.
- c) Anmah ch'apni yul hej nhahmunil tu', yilal syijyenoj yaq'ni sxol b'oj yet anmahil, yiktaj skab' metro ch'eloy.
- d) Hun-hun nhahmunil, yinh sti' pultah b'ay ch'oktoj anmah, yilal yanojkanh hunuj hum b'ay ch'yala haywanhnhe mak chuh yoktoj b'oj hantaj sxol hun-hun maka, hun ti', chuh yek'oj mak yetwanoj smunlanhen spich'a' ta chyij sb'ah.

SHO': YAQ'B'ILXA AB'IX

Hej nhahmunil yet Xe'q'aaq' mach hunuj q'inh chub' yek'tzenoj, q'inh yuh snalaxtij hunuj tzetet maka hunujxa etza lahan yeb' huntaq'an ti', haxkami chyakoj skawil walil anmah yinh sya'tajil.

Hunq'ahan chejab' ti' hunnhe chub' skuylaxoj yinh hej ch'en pujb'ab'al ab'ix b'oj xin yinh te' pujb'ab'al chejab' hum yet Xe'q'aaq' (*Diario de Centro América*), ch'aaq'laxoj ohtajnhe' shunil

chejab' ti' tet anmah yinh hantajtik'a ch'en pujb'ab'al ab'ix b'ay chuhi, hakpaxtu' yinh hej tximab'ix smunlanhe heb' ya' ayikoj swi'al Xe'q'aq'.

AQ'LAXOJAB' OHTAJNHE' KAT YIJNI SB'AH

ALEJANDRO EDUARDO GIAMMATTEI FALLA
PRESIDENTE CONSTITUCIONAL

HUGO ROBERTO MONROY CASTILLO
MINISTRO DE SALUD PÚBLICA Y ASISTENCIA SOCIAL

LEYLA SUSANA LEMUS ARRIAGA
SECRETARIA GENERAL
DE LA PRESIDENCIA DE LA REPÚBLICA

05 400 0000 5 1111

